

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Guțu Teodor în numele inculpatei Cebotari Victoria și ultima, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 14 martie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Cebotari Victoria Victor, născută la 19 februarie 1966, originară, și domiciliată în mun. Chișinău, str. Gh. Madan 87/5 ap. 44.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 20.03.2015 pînă la 14.03.2016;

Instanța de apel de la 21.04.2016 pînă la 29.11.2016;

Instanța de recurs de la 26.04.2017 pînă la 20.06.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 14 martie 2016, Cebotari Victoria a fost condamnată în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Cebotari Victoria a fost suspendată pe un termen de probațiune de 1 an.

Acțiunea civilă a fost admisă integral, prin care s-a încasat din contul lui Cebotari Victoria în beneficiul lui Garaz Tatiana, cu titlu de prejudiciu moral suma de 3 000 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, la 01.10.2014, aproximativ ora 21.50, Garaz Tatiana, venind la domiciliu, pe adresa str. Gheorghe Madan 87/5, ap. 44, mun. Chișinău, între ea și mama sa, Cebotari Victoria, s-a iscat un conflict, drept urmare a cărui fapt ultima a lovit-o cu palmele peste cap și cu capul de ușa metalică a apartamentului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2666 D din 28.10.2014, la cet. Garaz Tatiana s-a constatat, traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comotie cerebrală, care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Totodată, s-a constatat că, în perioada anilor 2013-2014, Cebotari Victoria i-a interzis fiicei sale, Garaz Tatiana să domicilieze în apartamentul indicat supra, unde ultima are viză de domiciliu și deține cotă parte din imobilul în cauză, interzicându-i să se folosească de bunul comun, a depozitat-o de buletinul de identitate, ultima nevoită să ceară adăpost în diferite instituții.

Conform raportului de evaluare psihologică, cet. Garaz Tatiana manifestă violență psihologică în formă de neglijare, înjosire, umilire, uneori cu aplicarea violenței fizice

din partea mamei, este nevoită să locuiască în cămin, stare de stres, frică că poate să rămână fără acoperiș.

Astfel prin acțiunile sale intenționate, Cebotari Victoria a săvârșit violența în familie adică acțiunea manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care au provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea corporală ușoară a integrității corporale, suferințe psihice și prejudiciu material și moral.

3. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, avocatul Răileanu Petru în interesele inculpatei Cebotari Victoria a declarat apel, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 14.03.2016, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatei Cebotari Victoria din motiv că, fapta nu a fost săvârșită de inculpată.

În argumentarea apelului s-a invocat că:

- sentința este una neîntemeiată, iar acuzarea adusă d-nei Cebotari Victoria nu și-a găsit confirmare prin probe examinate în ansamblu în cadrul judecării cauzei;

- în prezent în instanța de judecată este o cauză civilă cu privire la partajul apartamentul. Relațiile dintre ea și fiica sa s-au înrăutățit din momentul de când aceasta s-a adresat cu cererea de chemare în judecată privind partajul apartamentului. Consideră că Garaz Tatiana a dat declarații false în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei;

- partea acuzării nu a administrat careva probe directe, care ar demonstra vinovăția d-nei Cebotari Victoria în comiterea infracțiunii de violență în familie;

- nici un martor, care a fost audiat în instanța de judecată nu a văzut acest fapt, precum că d-na Cebotari Victoria a aplicat lovituri d-nei Garaz Tatiana, iar martorii Silistratu Viorel, Garaz Anatolii, Borozan Tatiana cunosc despre cele întâmplate numai din spusele d-nei Garaz Tatiana;

- la 01.10.2014 ora 22:00 în apartamentul nr. 44 de pe str. Gheorghe Madan, 87/5 se aflau Corotînscaia Maria și Răilean Aurel și nu au văzut că Cebotari Victoria a aplicat lovituri fiicei sale Garaz Tatiana, însă ultima în această zi nici nu a intrat în apartament;

- martorii Corotînscaia Maria, Voloșin Iurii, Roytenburd Leonid, Răilean Aurel au declarat că nu cunosc faptele de violență fizică sau psihică de către Cebotari Victoria asupra fiicei sale Garaz Tatiana;

- declarațiile părții vătămate Garaz Tatiana urmează a fi apreciate critic iar versiunea părții vătămate poate fi o înscenare fiind atras scopul să obțină apartamentul din str. Gheorghe Madan, 87/5, nr. 44, din mun. Chișinău, iar leziunile corporale exprimate în comoție cerebrală puteau fi cauzate în alte circumstanțe;

- tot în perioada indicată Garaz Tatiana a avut mai multe conflicte la universitatea cu colegii săi, precum și acțiuni violente cu colegul său Mihai Andrei;

- Cebotari Victoria este invalid de gradul I, fiind permanent în stare de oboseală și pierde cunoștință. Astfel, starea fizică nu permite aplicarea loviturilor, îmbrâncirea, sau alte acțiuni de violență;

- Cebotari Victoria relatează că, martorul Borozan Tatiana - sora ei depune mărturii false din motivul acceptării de către Cebotari Victoria a moștenirii mamei lor Cosinscaia Nina în legătură cu divizarea a moștenirii între ei și relații de conflict. Totodată fostul soț al său Garaz Anatolii, care a activat în organele de poliție 17 ani, în privință căruia au fost pornite mai multe dosare penale în anii 1983 și 2000, pe faptele de falsificarea documentelor și escrocherie, a organizat și a impus pe fiica sa Garaz

Tatiana să însceneze precum că a fost bătută de mama pentru a instrumenta un dosar penal fals cu scopul de a obține apartamentul 44 din str. Gheorghe Madan, 87/5, din mun. Chișinău. Cebotari Victoria indică că Garaz Anatolie poate organiza și alte acțiuni similare pentru a pune pe ea la pușcărie;

- în baza caracteristicii eliberate de la liceul M. Lomosov, Cebotari Victoria, ca mama elevei Corotînscaia Maria se caracterizează pozitiv și are grijă de fiica sa.

3.1. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, inculpata Cebotari Victoria a declarat apel suplimentar, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare în privința sa.

În argumentarea apelului s-a invocat că:

- în luna mai anul 2003 fiica sa, Garaz Tatiana a fost internată în spitalul de psihiatrie, fiindu-i stabilită diagnoza schizofrenie. După externare, fostul său soț, împreună cu Oprea Natala și Borozan Natalia, care activează în arhiva spitalului au nimicit actele din arhiva spitalului, pentru a nu-i păta viitorul Tatianeii Garaz;

- instanța de fond a evitat să ia în considerație faptul că, Garaz Tatiana venea la ședințele de judecată împreună cu tatăl său, care indica întrebările pentru a le adresa martorilor apărării;

- Cebotari Victoria este invalid de gradul I, fiind permanent în stare de oboseală își pierde cunoștința. Astfel, starea fizică nu permite aplicarea loviturilor, îmbrâncirea, sau alte acțiuni de violență;

- consideră eronată poziția instanței de fond care a apreciat critic declarațiile fiicei sale, Corotînscaia Maria;

- prima instanță a pus la baza sentinței de condamnare doar probe indirecte, cum este raportul de expertiză medico-legală, care nu demonstrează faptul că a fost lovită de inculpată personal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Răileanu Petru în numele inculpatei Cebotari Victoria și apelul suplimentar al inculpatei Cebotari Victoria, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, vina inculpatei Cebotari Victoria în săvârșirea infracțiunii imputate este demonstrată pe deplin prin cumulul următoarelor probe cercetate în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe și verificate în instanța de apel cum ar fi: declarațiile părții vătămate Garaz Tatiana, declarațiile martorilor Silistratu Viorel, Garaz Anatolie, Borozan Tatiana, Răileanu Aurel, Roytenburd Leonid, Volușin Iurii, Socovlov Nicolai, precum și:

- raportul de expertiză medico-legală nr. 2666 D din 28.10.2014, conform cărui la cet. Garaz Tatiana s-a constatat, traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară (f. d. 22 vol. I);

- raportul de evaluare psihologică efectuat de psihologul Centrului de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, dna Gorceag Lidia, conform căruia, cet. Tatiana Garaz se confruntă cu un șir de probleme socio-psihologice, deoarece mama nu-i permite să locuiască în casa în care s-a născut și a crescut alături de sora mai mică și manifestă violență psihologică în formă de neglijare, înjosire, umilire, blamare, uneori aplicând și violența fizică (f. d. 47, vol. I);

- informația Institutului de Medicină Urgentă nr.01-5/1845 din 09.10.2014, conform căreia la 01.10.2014, ora 21.35, serviciul de dispecerat „903” a înregistrat apelul nr. 5 74/95, pe adresa Gheorghe Madan, 87/5, ap.44, mun. Chișinău, pacienta Tatiana Garaz, 22 ani (f. d. 37, vol. I);

- extrasul din fișa medicală a pacientei Tatiana Garaz, 22 ani și certificatul nr. 26 din 08.10.2014 eliberat pe numele cet. Garaz Tatiana (f. d. 35, vol. I).

Astfel, este demonstrată pe deplin vina inculpatei Cebotari Victoria în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: „violența în familie, adică acțiunea manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămare corporală ușoară a integrității corporale, suferințe psihice și prejudiciu material și moral”.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță, la stabilirea pedepsei a acordat o deplină eficiență prevederilor art. art. 61; 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care conform art. 16 Cod penal este ușoară; de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost condamnată, se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, este divorțată, are la întreținere 1 copil minor, este invalid de gradul I.

Potrivit rechizitoriului și de către instanța de fond circumstanțe care atenuază și agravează răspunderea penală a inculpatei Cebotari Victoria prevăzute de art. 76, 77 Cod penal, nu au fost reținute.

Astfel, sancțiunea art. 201¹ alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 ore sau cu închisoare de până la 2 ani.

Din considerentele menționate mai sus, instanța de apel a reținut că, corect prima instanță a numit inculpatei Cebotari Victoria în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an.

Totodată, instanța de apel a stabilit că, just instanța de fond ținând cont de circumstanțele cauzei, a considerat că nu este rațional ca acesta să execute real pedeapsa închisorii.

Din considerentele menționate și având în vedere că argumentele apelului declarat de avocatul Răileanu Petru în numele inculpatei Cebotari Victoria și apelul suplimentar al inculpatei Cebotari Victoria sunt nefondate și nu pot fi reținute, iar sentința contestată a primei instanțe este legală și întemeiată, Colegiul penal consideră că apelurile declarate urmează a fi respinse ca fiind nefondate cu menținerea sentinței contestate, așa cum a fost menționat mai sus.

5. Nefiind de acord cu hotărârile menționate, avocatul Guțu Teodor în numele inculpatei Cebotari Victoria, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatei Cebotari Victoria. Recurentul invocă dezacordul cu modalitatea de aprecierea a probelor care sunt bazate doar pe presupuneri, astfel s-a încălcat dreptul la un proces echitabil. Totodată, menționează că, dosarul a fost fabricat de către fostul soț al inculpatei care în trecut a activat în MAI. Mai mult, partea vătămată se află la evidență medicului psihiatru cu diagnosticul șizofrenie. Totodată, instanța de apel urma să aplice prevederile art. 60 Cod penal, liberarea de răspundere penală pentru o infracțiune ușoară, or la ziua pronunțării deciziei instanței de apel, au trecut mai mult de 2 ani.

5.1. La 03.05.2017, inculpata Cebotari Victoria, declară recurs ordinar prin care solicită casarea a hotărîrilor menționate cu pronunțarea unei hotărîri de achitare în privința sa. Recurenta invocă aceleași motive invocate de apărarea sa (pct. 5).

6. Verificînd argumentele recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei penale, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate, cu pronunțarea unei noi hotărîri.

În conformitate art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauzei în ordine de apel.

De asemenea, se reține că în recursurile declarate de inculpat și de avocatul său, sunt reflectate aceleași solicitări și anume pronunțarea unei hotărîri de achitare a lui Cebotari Victoria de sub învinuirea adusă în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, fapt ce cade sub incidența pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când în acțiunile inculpatului nu au fost întrunite elementele infracțiunii și ceea ce impune ca instanța de recurs să se expună concomitent asupra ambelor recursuri, însă nici acest temei nu și-a găsit confirmare la judecarea cauzei, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurenți.

Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei

infrațiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Astfel, verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit menționează, că starea de fapt reținută și de drept apreciată de către instanțele ierarhic inferioare în latura condamnării inculpatei în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relatate și examinate în cuprinsul hotărârilor atacate. Or, prin cumulul de probe descris în sentință (f. d. 26 – 36, vol. II) și în decizia instanței de apel (f. d. 104 – 121, vol. II), incontestabil este dovedită vinovăția inculpatei de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, violența în familie, adică acțiunea manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămare corporală ușoară a integrității corporale, suferințe psihice și prejudiciu material și moral.

Referitor la motivul invocat de recurenți precum că, instanța de apel urma să înceteze procesul penal în privința lui Cebotari Victoria în legătură cu termenul de prescripție deoarece din ziua săvârșirii infracțiunii, care se clasifică ca infracțiune ușoară, au trecut mai mult de 2 ani, Colegiul penal menționează că acest motiv este întemeiat.

Astfel, instanța de recurs notează că, sancțiunea pentru infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

În conformitate cu prevederile art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv. Prin urmare, infracțiunea în baza căreia Cebotari Victoria a fost condamnată, se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare.

Potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare a expirat 2 ani pînă la data rămîinerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

Conform prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 60 Cod penal, instanța încetează procesul penal în cauza respectivă.

Reieșind din materialele cauzei, s-a stabilit că infracțiunea a fost comisă de către inculpata la 01 octombrie 2014 (f.d. 5, vol. I), la 14 martie 2016 a fost pronunțată sentința primei instanțe cu participarea inculpatei (f.d. 26, vol. II), iar la 29 noiembrie 2016 a fost pronunțată decizia instanței de apel (f.d. 102-121, vol. II).

Totodată, la alin. (2) din dispoziția aceleiași norme, legiuitorul determină nemijlocit momentul scurgerii prescripției, dar și a încetării scurgerii acesteia, care sunt marcate de ziua săvârșirii infracțiunii și respectiv –rămînerea definitivă a hotărîrii instanței de judecată.

În practică, scurgerea prescripției în sensul vizat, se materializează prin data comiterii faptei, constatată în actul de învinuire a organului de urmărire penală, iar cît privește statutul definitiv al hotărîrii instanței de judecată, Codul de procedură penală la art. 466 reglementează modalitățile și momentul la care o hotărîre devine definitivă.

Astfel, din circumstanțele indicate mai sus rezultă că fapta lui Cebotari Victoria cade sub incidența prevederilor art. 60 Cod penal, cu întrunirea elementului cronologic și al celui juridic – factori care determină instanța de recurs a constata că este oportună aplicarea instituției prescripției tragerii la răspundere penală în privința inculpatei.

Astfel, instanța de recurs calculînd termenul prescripției de trageră la răspundere penală și avînd în vedere faptul că din ziua săvârșirii infracțiunii 01 octombrie 2014 și

până la data rămînerii definitive a hotărîrii judecătorești – 29 noiembrie 2016, au expirat mai mult de 2 ani, se impune soluția de încetare a procesului penal în privința inculpatei Cebotari Victoria în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu liberarea ei de răspundere penală, pe motivul expirării termenului tragerii la răspundere penală.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, în sarcina instanței de apel, era de a constata survenirea prescripției tragerii la răspundere penală în baza art. 60 Cod penal, iar finalitatea soluției pronunțate urma să fie conformă prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, adică încetarea procesului penal în cazul în care există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

7. În conformitate cu art. art. 431, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Guțu Teodor în numele inculpatei Cebotari Victoria și ultima, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, în privința inculpatei și pronunță în această parte o nouă hotărîre, după cum urmează:

Încetează procesul penal în privința inculpatei *Cebotari Victoria Victor* în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la *11 iulie 2017*.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu